

SZÉKELY-UDVAHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
UDVAHELYVÁRMEGYE ÉS AZ UDVAHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRÜGYÖZŐ EGYLETE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Hírdetési díjak: Egyszer 4 frt. Hét 2 frt. Negyed évre 1 frt. Egy példány ára 5 kr. Papoknak az útleitüknek egész évre 3 frt. Hirdetési, előfizetési díjak a hirdetőhatáron kívül. **(Hétszáz Pál könyvnyomdája) Istenórközt.**
Nagyonkérlek megköszönöm: Vasvárnép.

Feladványok:
Dr. Vajda Emil, Pogany Kornél,
Török István,
Sulyossy Endre, Embery Árpád,
Kisfalussy János, Botagh Pál.

A lap szerkesztését Helti Károlyé nyerte el. Hirdetési díjak az előfizetési díjhoz számítottak. — Egyes példányok kapják Helti János könyvnyomdájaiban. — Nyitató pelti szám 18-ko. — Hirdetési díjak 30 kr.

Katonai iskola a Székelyföldön.

(r. m.) Az egész országban méltó felület kellett az a rövid híres távirat, mely tudat adta Krieghammer közös hadügyminiszternek azt a tervét, hogy a Székelyföldön magyar katonai iskolát szándékozik felállítani. A hadügyminiszter ígértett nyomom követte a terv kivételére szükség esik intézkedés, amennyiben Nyíry ezredes a hadügyminiszter képviselője, azonnal el is indult a Székelyföldre, tanulmányozni az itteni viszonyokat, hogy így teljes pontossággal legyen megállapítható a hely is, hol a magyar katonai iskola legelőszérőben lehetne elhelyezni.

Nem szándékoznak elteltani a hadügyminiszter eme elhatározásának messze kiható fontosságát az egész országban, nem is tartozik lapunk keretelbe fejtegetni a Székelyföldön létesítendő iskola magyar katonai iskolaként, honnan a növekedék a felsőbb kadetiskolákba, a tisztképző tanfolyamokba irattokathatnak be. Azok, kik a négy osztály elvégzése után nem éreznék különösebb hajlamot a katonai pályára, a négy évvel természetesen nem veszteneék semmit, mert az elvégzett négy évet bármely középiskola egyenrangúnak tekintetjébe a realiskolák vagy a gimnáziumok alsó négy osztályával. Sőt azok is sikerrel használhatók a felállítandó iskolát, kik nem szándékoznak nagyobb kvalifikációra szert tenni, mert a négy év elvégzése altszti kvalifikációt biztosít számukra.

Ime, ez volna a hivatás az új magyar katonai iskolának. Hogy a hadügyminiszter

sebb térre szorítokzik, eleve kiléven mondvá, hogy a katonai iskola a Székelyföldön létesítendő. A harcra azért bizonyára nem lesz kevésbé heves, bár a számba jöhötő székely városok száma nagyon kevés.

A székely városok már sokszor állottak szemben egymással riválidéltek, de — és ez dicseztükre legyen mondvá — sohasem hagyták magukat elragadtatni önző, kicsinyes motívumok által, sohasem tolták előtérbe a helyi érdekeket a közösen szeretett, közösen ápolat szűkebb háza, a Székelyföld rovására. Hiszszük, hogy ebben az esetben sem tesznek kivételt, amikor igazán nagy, nemzeti, hazafias és kulturális érdekek forognak közökán.

Ugy vagyunk értesítve, hogy a felállítandó katonai iskola négy osztályra van tervezve. A gyermekek tíz éves korukban léphetnének az intézetbe, hol négy évfolyamot át általános és katonai kiképzetésben részesülének. Szóval, az új iskola egyenrangú volna a jelenleg létező katonai realiskolákkal, honnan a növekedék a felsőbb kadetiskolákba, a tisztképző tanfolyamokba irattokathatnak be. Azok, kik a négy osztály elvégzése után nem éreznék különösebb hajlamot a katonai pályára, a négy évvel természetesen nem veszteneék semmit, mert az elvégzett négy évet bármely középiskola egyenrangúnak tekintetjébe a realiskolák vagy a gimnáziumok alsó négy osztályával. Sőt azok is sikerrel használhatók a felállítandó iskolát, kik nem szándékoznak nagyobb kvalifikációra szert tenni, mert a négy év elvégzése altszti kvalifikációt biztosít számukra.

Ime, ez volna a hivatás az új magyar katonai iskolának. Hogy a hadügyminiszter

tekintete első sorban a Székelyföldre esett, az magyar természetesen találjuk, mert itt volt megvalósítható — és joggal — a magyar faj legelőszérősebb, legegészségesebb kontingensét, mely legkiválóbb anyaga lenne az iskolának, azonkívül a Székelyföld geográfiai alakulása katonai gyakorlatokra legalkalmasabb s mint határvidék, stratégiaiilag is igen fontos hely. Már most csak az a kérdés, hogy melyik város lenne legalkalmasabb a Székelyföldön az iskola célzójára?

Nem akarjuk jellemezni Székely-Udvarhelyt, mert a hivatkozunk rá, hogy Udvarhelyt, mint a négyosztályos, legjobbban megilletett az első ilyen iskola, nem emlegetjük, hogy Udvarhely minden tekintetben központja a Székelyföldnek, nem dicsejtük elsőosonként kulturális tekintetben, nem mutatunk arra a középfelzárthó tényre, hogy Udvarhely közeplősül késen szolgáltatnak az „emberanyagot” a katonai akadémiának, nem hivatkozunk városunk páratlan geográfiai helyzetére. Egyszerűen konstatáljuk, hogy Nyíry ezredes a hadügyminiszter képviselője, a ki behatárolt tanulmányozta ítélté alatt a viszonyokat, kijelentette, hogy az összes székely városok között Udvarhelyt tartja legalkalmasabbnak a katonai iskola célzójára.

Azokban az éretnék két oldala van eme előnyei mellett Udvarhely ovasvalami tekintetben álli vetélytársai mögött, a mi nagyon súlyosan esik a mérlegbe. A dolgot finansziális oldalát érjük. Udvarhelyre csak a legelőszérőben multban is annyai áldozatot hozott kulturális tekintetből, hogy több anyagi áldozatra pénzügyi helyzet-

TÁRCSA.

Október 6.

— Ista Rézes Miklós —

Magasra szálljon hűmussom tehozáad Bitófián fénylő véres glóriá! Hervadhatatlanul ragyog lefeléd A kegyelened gyémantkoronája... A vértanúknak emléken merengünk, Kiknek szent teste most már puszta por; Eszünkbe jut a mult idők tusája S szívünkben érzelmek viharja forr.

E gyászos napok véres látománya Mit hozza iszba nemzetünk szívé! Október 6... E rézpöl az ah! meunyi Dicső s borús emléket felidéz. De hogyha voltak tős emékeink tán, Mitől fejtek a rég idők szak... Ma már te tanúk mind azok begvadé, Már nem spajognak és nem véresnek.

Ma már csak egy emlék él: a dicsőségs S október 6... nekünk ez hirdetel: Világító torony gyamat tekint rád E torpe korban ára nemzedés — Fényes sugára lángra gyujtja keblünk, Híz a szabadság s fényes sugár S azért kőszónoki népünk udvára Eszem, mit s gyásznap magára zár.

Szívünkben a dicsőségs húrja rezset S a reszketésre feldobog szívünk —

Magasra éret száll a szívredökbe, Hogy nem hiába kelte közlünk; Hogy a kik örökök idők áldozat fel, Nem porlanak el a fálitelenk; Mivész kezének büszke éreze örzi Örök időkre szent emlékeket.

Mivész kezének büszke, fényes éreze, De ahl a kép, az rémes mit mutat: Midőn a nép elérve vérgzetétől A vést kerülni nem talált utat. Midőn a legnagyobbakkak nagyok közt A zarnokás bírója fojtatta meg... Cak nézünk elmerengés az a képet S szívünkben egy húr ismét megregeg.

A fájdalomnak, hooftónnak húrja, Amin zokogott, sirt a fálvilág... Egy pocha hullt nép, melynek homlokára A szivelen zarnok lecsapta lág. Gyászos éreze... Vagy őhl az volna bárosak, Emlekezet, bár zengül csak regét... Bár lett volna ütem és a zord valóság Ez álmat bár ne látta volna szét...

... És ismét új kép. De ez a remény már, A szent szabadság büszke képe ez. Midőn a látóvilág meggyőrtöt nép Megérdemelt rávpart felé vez. Midőn elérve a nit úgy oshajtot, Egy hízatobbb jóvó felé tekint, S hogy ki meselogy csillag a magasból Halványan bár, de hízatobbb int...

De itt a kép, a mely dicsőségs s vidámabb, Mit milyen egyutt a többi vala: Közvetlenek, te égi fény a földön, Szabadság szent apothozis!

Te rég várt szent ige megtestesítve, Mit a zarnokás rablincosba zárt, Őh udvozlj, hogy itt állsz fénybe, tisztán, Őh udvozlj, hogy szétörd a zárt!

Rabollatták bár minden kínosod népem: Öreged, időud, vérad, könyved, De nem, mi ott hóval minden kebelben: Dicső multadnak fényes gyöngyeit, Bár megragolták... Ámde ott kilopni H ú kísérlet volt az és botor... Az megmaradt a fálitit in balóba Arad tere a vértánú szobor...

... A vértanúknak emléken merengünk, Kiknek szent teste most már puszta por; Eszünkbe jut a mult idők tusája S szívünkben érzelmek viharja forr... Magasra szálljon hűmussom tehozáad Bitófián fénylő véres glóriá! Hervadhatatlanul ragyog lefeléd A kegyelened gyémantkoronája.

Kossuth az Ipar érdekében.

Ista dr. Vajda Emil.
(Vége)

1844-ben Kossuth legelső alkalommal ment el az Országos Iparérdekvégyesület. Az alakító gyűlést Pannonyán folyt le gr. Batthyány Kázmér minoktele mellett, amlukkká választatot gr. Teleky László, igazgatóvá Kossuth Lajos.

A végegyötég esorozatát létesítette a hasznos alkotásoknak. A pesti vásárookra helyezett a fősúlyt, értesítőköt nyomatott, melyben a hazai czikkék termelőknek névsorát szeltes körökben terjegette s éleink morgungalmat indított a külföldi

Sz. 3212 — 1895. jgb. Pütvázati hirdetésny. Homoró-Szent-Pál, H-Szent Péter, Jánosfalva, Városfalva és Recsenyfd község részére, Homoró-Szt-Pál székhelyvel, új raudes jegyző által rendezésére, felvitatnak mindazok, a kik ezen 400 frt fizetés és szabad lakás, vagy megfelelő tálálással jvadalmazott állást elnyerési óhaját, hogy folyamodványukat fory évi október 19-én d. e. 9 óráig hozzának adják be. A megválasztandó jegyző ezen fizetést és anyakönyvezetői teendőket is végzeni tartozik. A választás H. Szt Pál községben 1895. évi október 21-én fog megtörténi. Udvarhelyy, 1895. szeptember 30. H. Szt. Udvarhelyy, 1895. szeptember 30. Ugron János, alispán, h. elnök.

Sz. 3007 — 1895. kib. Másolat. A tekintetes megyei alispán urunk hely. Értesítést látogatunk, hogy, a nép között azon féltételek terjedtek el, miszerint a régi 10 óras váltópénz kiadott volna a forgalomból és ezt nemely nézőkkel felhasználják és csekélyebb árban válják be ezen pénzemetek. Felkérjük alispán urat, méltóztatson kihirdettetni a nép között, miszerint a régi 10 óras váltópénz mindenki teljes értékében elfogadni köteles. Udvarhelyy-egye közegazgatási bizottságának Székely-Udvarhely, 1895. szept. 21-én tartott üléséből. Miko Árpád, főispán.

Udvarhelyy. alispánjától. Sz. 19171 — 1895. alisp. A Székely-Udvarhelyy tekintetes kiadó-hivatalnak hely. Felhívom ezimed, hogy bent rendeztet mind szelések kiforgatás árán tege hozzárd. Sz. Udvarhelyy, 1895. szept. 27-én. Alispán helyett: Jakab Gyula, főjegyző.

Udvarhelyyegye alispánjától. Sz. 19330/95. alisp. Hirdetésny. A megyei körházban 1896 ik évben árpólandó betégek elemzése 1896 január 1-től 1896. december 31 ig terjedő időre nyilvános árjegyes útján a legkevesebbré vállalkozónak a leg kiadati, melynek határmegyei hivatalánál 21-én d. n. 9 órára tiszteik kiadásigán hivatalánál. Mivel az erd-kiadó oly hozzáállással értesítettek, hogy irásból zár. ajánlatukat a kifizető határozton d. n. 3 óráig hozzám adják be, később beadott ajánlatok figyelembe nem vétettek. Az árjegyes feltevések addig is Vorsatz Anal megválasztásáig irad a hivatalos órák alatt megkintethető. Sz. Udvarhelyy, 1895. szept. 23 Ugron, alispán.

Nyílt tér.

Júdonság! Júdonság!

Betegh Pál könyvnyomdája, könyv- és hirdető-vállalata, papír, új szer- és zenemű-kereskedés, nagy nyomtatványgyártára, a Székely-Udvarhelyy cz. vegyes tartalmú, városmegyei hivatalos hetilap kiadóhivatala, Székely Udvarhelyt Kossuth-utca.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy mostanól kezdve a hivatalból zeneművelből (hangszerekkel) készült zenék és minden hárból megjelent művet az eredeti beszerzési ár szolgálók s vidéki megrendeléseknél az összeg előleges beklédése mellett, bárhol bérmenté küldök meg. A legújabb zeneművelről hetenként pontos értesítést küldök, hogy a t. közönségnek mindig a legújabbat szolgálhassam.

A községi tanító annak raudig aprók értesítem, hogy az iskolák év kezdetével palatákból, palaveszék, irkák és mindennemű rozserők, írtetemben a legolcsóbb árban szerzethetik be s tan- és tanítói vezetőknek általam a legpontosabban rendelkezhet a Földes-féle Irva-oliva-ásé kapható.

HIRDETÉSEK.

19275 — 95. szám.

Feladási hirdetésny.

Udvarhely vármegye Árvátfalva II. határ részében (17 falu havas) fekvő és a homoró-szent-mártoni közbirtoztaloss tulajdonát képező folyóról 30 é. föld határon — a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur. fr. 88060 I/3 sz. magas engedély alapján — 1. évi október 13-án d. e. 2 órákor H. Szt.-Márton közegazgatási nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árverésen elfog adatni.

A két kulon fekvő részletről első 30 é. föld határon a megjelölt becslesek alapján, mintegy 1980 m. L. osztályú, 2070 m. II. osztályú lucz és jégnyelvény felszámnyú és 16 — 35 cm. köztűrt felvált 1110 m. lucz és jégnyelvényű építési terület.

Az erdőresztet a Cikvármegyei vármegyei állami utól mintegy 4 és a vasuti állomástól (Székely-Udvarhelyy) mintegy 21 kilométernyire teszik.

Kiküldési ár 5030 frt, minké 10⁹ a lánatpár. A kelbő lánatpárért felszerelt zártvárából ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéséig lenyújtandók.

Az árverésről feltevések és részletes becsleés a homoró-óktárdi főszolgabíróval a hivatalos órák alatt megkintethető.

Hom-Óktárd, 1895. szeptember 27-én.
Benedek h. főszolgabíró.

Őszi ültetésre eladók:

10000 drb 3 — 4 éves eperfát, drbjá 5 kr.
25 drb 4 éves amerikai fekete dio, drbjá 25 kr.
200 drb nagy gumósított veres szőlőt, (ribizsek) drbjá 5 kr.
25 drb 5 éves aranyeső, (sárga akác) drbjá 25 kr.

Székely-Udvarhelyt, 1895. október 1-én.
Ványk Kálmánud.

Kötőgéj.

Van szerencsém tudomására hozni a nagy-érdemű közönségnek, hogy kötőgéjéi köztött hársnyakkat készítek bármilyen czeréből, gyapjából, hárszálból és fejleéseket is kiforgatok, ugyanitt hársrésztelket, gyere ruhákat és sapkákat juttányos árban gyorsan és pontosan.

Tisztelettel
Homner Juliánna.

(8-3) Keszth-totza 25. szám.

Sz. 15707. — 1895

Arlejési hirdetésny.

Melylyel közvé tesszem, hogy a F.-Rákos és caryagyi utvonalon építendő mltárgyák kiépítésére újjan bizottságát vezetett szan hivatalnál f. évi október 19-én d. e. 9 órákor kezdődőlegnyit arlejés fog tartatni és pedig:

- a) Vargyaspatki hídra 1857 frt.
- b) Rikapatási hídra néve 659 frt.
- c) Egy átorezre néve 171 frt kiküldési árakkal.

A zenközségek faanyagokat Rákos és Vargyas községek adják meg. Bányapénzü a kiküldési árak 10⁹ a. A zen építés ez évi december 20-án lejtendő végre.

Egyéb feltételek és tervek itten megkintethetők a hivatalos órák alatt.

Óktárd, 1895 szeptember hó 29 én.
Benedek h. főszolgabíró.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint

cukrákzdámban

(Keszth-totza, Gergely Ferenc fia sas)

aponta frissen szállt létezeműnek, u. m.: bűlések, főszer, főszer, mandulások és többféle szakka végző finom sütemények a legjobban elkészítve kaphatók.

Továbbá névszakra, menyegzőkre és keresztelészekre mindentelje díztortatnak elvállalók és azok a legzelebb, juttányos és gyorsan elkészítem, a miért is a tisztelt közönség becses megrendeléséért eszedom

Walter Vilmos,
cukrákzár.

(1-3)

A TEUTSCH-féle borok

kaphatók:

továbbá számos fűszer- és eszmege-ízletek, előrendű kávéházak és szállodákban a monarchiának minden részében. (14-14)

Teutsch B. József borkereskedése Segesvárt.

VÉD-JEGY.

Kitűnőnek és megbízhatónak ismert

COGNACUNKAT

(TISZTA BORKAPLAT)

melegen ajánljuk.

Eredeti gyári árjegyzék szerint kapható

Székely Udvarhelyen:

ifj. Dézsy Antal, Bodrogi Aron,
Schnapek József, Nussbaum József urakkal.

Valóbirágéért az alatt jegyzett igazgatólóság szavatol.

Teljes hitegyalji cognacgyár részvényirtársaság S.-A.-Ujhejben. (12-12)

Dr Nyomárkai Ödön, Szunyogh József Dézsy, Szeghalomra kiküldés m. kir. miniszteri határozat.

Figyelem a fenti védjegyre.

Most nyílik alkalom

olcsón és a legalaposabban

a h'mező készlettel egybekötött varrógéj kezelését elsajátítani.

Van szerencsém a tisztelt érdeklődők becses figyelmébe h'mező készlettel ellátott, sze' alalmazott "ADRIA" varrógéjre felhívni, melyek kitűnő minőségű, egyszerű kezelések, valamint olcsóságukkal fogva szűkterítők által felülmúlhatatlannak számítottak és melyek minden tekintetben kiállják bármely belt. vagy külföldi gyártmányokkal a versenyt.

Több oldalról tett megkereséseimkedre, egy Budapest, e szakmában kizárólagos szakmabert sikerült urad meggyeremnek, ki alapos és lelkiismeretes oktatást nyújt a h'mező készletről oktatott "ADRIA" varrógéj kezelésében, ígygyanym, hogy teljesben járatosnak már rövid oktatás után képesek bármely varró- és h'mező géjnet önállóan kezelni.

Tanítási díj csak 8 forint,

mely két részletben lesz kiadandó és pedig tele a berattokzások és fele a teljes kiképzésért után. — Berattokzathati folyó hó 15 ig nálam, az üzletben, hol egyszerűsámban árjegyzékkel és bővebb felvilágosítást szolgállok.

(1-2)

Ifj. Dézsy Antal.

Nyomatott a kiadótulajdonos: Betegh Pál könyvnyomdájában, Székely-Udvarhelyt. 1895.